

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărui lună afară de lunile de vacanțe iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 500 Lei pe 1 an
Advocați 400 Lei pe 1 an
Magistrați 300 Lei pe 1 an
Un număr simplu 20 Lei
Un număr dublu 30 Lei
Un număr vechi 35 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 34 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adfje. Telefon 630

SUMARUL:

1. Taxele de timbru în cauzele de C. Funduară de

Dr. L. Anca
Judecător de ședință
Trib. Cluj

2. Omorul și asasinatul — Elemente de fapt și de drept — Jurisprudența Curții de Apel Timișoara — Opinie separată și o notă de

V. M. D.

3. Rezumate de jurisprudențe stabilite de instanțele jud. și Curtea de Casație

4. Material pentru unificarea legislativă — Refacerea C. F. în Bucovina (urmare) de

Dr. V. Boldur
Fost Președinte al
Curții de Apel
Cernăuți

5. Informațiuni

roane se va percepe în lei, aplicându-se timbrul fix, asupra fie cărei coale de hârtie care nu poate avea o extensiune mai mare de 1750 cm², având două foi și numărul liniilor scrise până la 144, în caz contrar este a se socoti ca o nouă coală.

Taxele de timbru gradat prevăzute în tablele 1, 2, 3, ale tarifului, se înlocuiesc prin următoarele taxe de timbru proporțional;

0·20 procente pentru tabela 1.

0·50 " " " " 2.

1 " " " " 3.

Suma care se ia de bază la calculare se va socoti în lei și în bani în proporție de 2 cor. un leu, fracțiunile de sută se vor socoti de sută întreagă, când suma luată ca bază nu trece peste una mie lei, și fracțiunea de mie drept mie întreagă când suma trece peste o mie de lei.

Taxele timbrului proporțional să plătesc după prima coală a primului exemplar al petițiunii, coalele următoare celelalte exemplare, anexele și rubricile sunt supuse timbrului fix conform §-lor 4—10 ale legii XLIII 1914.

Taxele timbrului proporțional pentru petițiile înaintate autorității de C. f. dacă obiectul cererii este evaluabil, sunt cele prevăzute sub litera G. a articolului 105 bis din legea 2221 din 1 Maiu 1920.

Dacă însă obiectul dreptului la care se referă petiția nu este evaluabil, atunci petiția este supusă la taxa timbrului fix de un leu (la o coală).

Taxele timbrului proporțional, pentru prima coală a primului exemplar al petiției de recurs, sunt taxele prevăzute în punctul 2 al § lui 23 al legii XLIII/1914, întrucât recursul a fost înaintat contra deciziunii primei instanță și dublul acestor taxe, dacă recursul a fost înaintat contra deciziunii instanței a

Taxele de timbru în cauzele de carte funduară

Taxele sunt prestațiunile în bani percepute de Stat, pentru actele civile și judiciare, documentele și petițiunile înaintate autorităților.

Taxele de timbru se percep prin timbrele aplicate pe acte, petiții etc. iar taxele de înregistrare prin viza pusă de autoritățile în drept (administrația financiară, receptoratul) asupra actului supus taxei de înregistrare, după ce aceasta a fost plătită.

Taxele timbrului sunt fixe, sau proporționale, iar taxele de înregistrare sunt totdeauna proporționale. În legea timbrului se prevăd anume ce acte civile, judecătorești convenții, petiții etc. sunt supuse la taxe de timbru și înregistrare cum și quantumul acestor taxe.

Legea 1638 și 2221 din anul 1920 menținând, cu puține modificări, normele de drept referitoare la taxele de timbru și înregistrare în vigoare în Transilvania, acelea urmează a fi aplicate, și mai departe cu modificările arătate mai jos.

Taxele de timbru fix se vor percepe și mai departe conform normelor de drept existente adecă cele prev. în §-ele 4—10 ale legii XLIII/1914, însă suma prevăzută în co-

două, (celelalte coale, exemplare, anexe și rubrici sunt supuse la același timbru fix ca și celelalte petiții).

Taxele de înregistrare se percep de regulă pentru înscrierile de carte funduară și anume, cele prevăzute la poziția 16 din tariful din Ardeal, iar pentru cele neprevăzute în acel tarif se percep, conform dispozițiunii dela litera h. a legii 2221—1920, timbru proporțional prevăzut în §-ul 14 al legii XVIII, 1914 care însă nu poate fi mai mic de 70 bani la o sută de lei.

Taxele de înscriere în C. f. se vor socoti după valoarea în bani a drepturilor ce urmează a fi înscrise ori radiate, la data înaintării cererii, împreună cu toate accesoriile, (interese, sume de garanție) interesele trebuiesc socotite până la data înaintării cererii.

Este de remarcat că taxele de înscriere sunt a se plăti separat de taxele petiții și în cazul prevăzut de tarif, separat de taxele la care e supus actul juridic sau titlul de drept în baza căruia se cere înscrierea.

Taxele timbrului de petiție se achită de regulă prin aplicarea timbrelor corespunzătoare, iar taxele actului juridic și de înscriere — prin plata în numerar la administrația financiară (perceptorat) competent. Astfel pentru a se putea da curs unui act ca bine timbrat se va examina dacă timbrele aplicate sunt corespunzătoare taxelor timbrului fix și proporțional și dacă există viza de impunerea administrației financiare (perceptoratului) și chitanță în regulă despre achitarea sumei impuse.

Taxele de timbru fix și proporțional până la 50 lei se percep în mod obligator, prin aplicarea timbrelor corespunzătoare, iar taxele mai mari de 50 lei în mod obligator, prin viza pusă de perceptoratul competent sau de administrația financiară. Timbrele corespunzătoare taxelor de timbru la cari e supus actul trebuiesc lipite pe primul exemplar al petiției și valoarea în bani a timbrelor lipite trebuie scrisă cu litere pe rubricul petiției.

Dacă înscrierea cerută a fost refuzată în mod definitiv autoritatea C. F. este datoare să ordonanzeze din oficiu, la perceptoratul competent valoarea în bani a timbrelor utilizate ca taxe de înscriere. Nu se vor ordona însă nici în acest caz taxele de petiție (precum nici taxele actului sau titlului în baza căruia s'a cerut înscrierea) pentru că numai înscrierea ar fi fost actul juridic neconstat de justiție și deci neexecutat.

Despre ordonanțarea valorii timbrelor

utilizate, precum și despre taxele de timbru achitate, la cererea părților, li se va elibera certificat oficial pe un rubric înaintat de ele care rubric este scutit de timbre și care se va prevedea cu numărul de înregistrare al petiției înaintate la C. f.

Dacă înscrierea ipotecei se face de autoritatea c. f. la — cererea oficială a instanței judecătorești, în baza cererii de execuție înaintată în cursul procesului, părțile sunt — scutite de achitarea taxei de înscriere prin aplicarea timbrelor, trimitându-se din oficiu deciziunile autorității financiare pentru impunere.

Dacă în aceeași petiție se cer mai multe înscrieri, sau radieri de la aceeași autoritate de C. f. taxele de timbru de petiție se vor achita numai o singură dată (natural că taxele de înscriere se plătesc și în acest caz separat pentru fiecare înscriere cerută, după valoarea și obiectul înscrierii).

Dacă înscrierile ori radierele cerute printr'o singură petiție sunt a se ordona și efectua de mai multe autorități de carte funduară și taxele de petiție sunt a se achita de atâtea ori, la câte autorități de C. f. sunt a se face înscrierile. (Petiția se consideră pentru fiecare autoritate de C. f. la care intră ca o petiție separată).

Petițiile suplimentare, adică petițiile înaintate pentru suplینirea petiției originale înainte de rezolvarea în fond a acesteia, sunt supuse numai unei taxe de timbru fix și anume 50 bani până la valoarea de 100 lei și 1 leu peste această valoare.

Permisuniile de întabulare dacă au fost redactate separat de actul prin care s'a doândit dreptul și actul acesta a fost timbrat legal, sunt supuse numai la timbrul fix de un leu.

Permisuniile de radiere întru cât nu se dovedește că au fost eliberate cu titlu gratuit, cuprind în sine și chitanța despre suma, a cărei radiere se cere în C. f. și în consecință sunt supuse la o taxă prevăzută pentru chitanță, luându-se ca bază pe lângă suma creanței și toate accesoriile ei.

Dacă însă la permisul de radiere se alătură și actul prin care s'a stins creanța, permisul de radiere e supus numai la timbrul fix de un leu.

Tot la timbrul fix de un leu sunt supuse și documentele eliberate pentru radierea împrumuturilor acordate de casele de economii, casieriele minorilor și de institutele de credit public în cazul când aceste împrumuturi nu

au fost lichidate, precum și permisiile eliberate pentru radierea garanțiilor derivând din cambii și cont curent întrucât nu conțin achitarea (chitanță de achitare) sumei.

Copiile de pe cărțile funduare sunt supuse la timbrul de doi lei.

Dacă însă în baza normelor de drept existente, acelea sunt a se elibera în mod gratuit, în clauzula de autentificare se va indica în fiecare caz această împrejurare.

Scutirile de taxe de timbru și înregistrare se referă ori la obiectul asupra căruia s'a redactat actul sau scriptul, sau s'a încheiat afacerea juridică, sau la persoana prin care, sau în favorul căreia s'a făcut actul și sunt prevăzute în afară de legea timbrului în diferite legi speciale.

Conform art. 84 din legea timbrului (legea 2221/1920) orice funcționar public de orice categorie, care va da curs unui act netimbrat sau cu timbru insuficient, sau lipsit de viza de înregistrare sau pentru care s'ar fi plătit o taxă de înregistrare mai mică decât cea legală, sau care va adevăra, va transcrie sau înscrie un asemenea act, ori va face asupra lui ori ce fel de lucrare, se va pedepsi pentru prima oară — dacă valoarea taxei de înregistrare și timbru nu trece peste 200 lei — cu amendă de 100 lei și în caz de recidivă cu amendă îndoită; iar dacă valoarea taxei, de ar fi trebuit să se plătească fiscoi, va fi mai mare — ce 200 lei, atunci amenda va — fi în toate cazurile cât cifra îndoită a acestei valori“.

Autoritățile nu vor da curs nici unui act supus taxei timbrului de asistență socială dacă pe lângă timbrele fiscale nu se va aplica și timbrul de asistență socială.

Actele translative de proprietate, cele de ipotecă cum și ori ce alte acte supuse după legea timbrului taxelor de înregistrare, nu vor putea fi trecute adică înscrise în cartea funduară decât, dacă drepturile Statului datorite potrivit legii timbrului, au fost plătite.

În cazul, când părțile n'au plătit taxele legale, cererea pentru înscriere va fi primită și pe baza ei se va face nota marginală, fără însă a se înscrie actul în cartea funduară, operațiune care se va face după plata drepturilor Statului, dovedită cu chitanță, și viza pusă pe act de perceptorul de stat.

În acest scop actul va fi înaintat părților brevimanu, punându-le în vedere dispozițiunea luată de înscrierea actului în cartea funduară numai după plata taxelor.

În cazul când se înaintează vre-o cerere,

care nu poate fi rezolvată, până ce nu s'a rezolvit o cerere anterioară, care după cele spuse mai sus, din lipsa timbrului a rămas neresolvată și acestei cereri anterioare i se va da curs conform legilor, dacă a doua cerere este bine timbrată. Totuși în acest caz dreptul de ipotecă va fi intabulat în favoarea Statului pe imobilul sau dreptul în chestie, până la concurența tuturor taxelor, ce urmează a fi plătite după cererea anterioară, notându-se prioritatea acestui drept de ipotecă față de dreptul înscris pe baza cererii a doua.

Aceasi procedura se va urma și în cazul când actul va fi neîndestulător timbrat, adică s'a luat taxe mai mici, sau când valoarea declarată de părți și cuprinsă în acte e vădit mai mică decât cea reală în care caz pentru stabilirea adevăratei valori, fiscoi va urma calea prevăzută în legea timbrului.

Când partea poate să plătească această taxă prin aplicarea timbrului, iar timbrul convenit nu este aplicat, instanța c. f. va examina cererea și dacă ea trebuie respinsă conform regulamentului cărților funduare, o va respinge și va nota respingerea în cartea funduară. Când cererea conform regulamentului cărții funduare trebuie satisfăcută, judecătoria va ține în suspensie rezolvarea cererei până la aplicarea timbrului convenite.

Când se cere o înscriere, care nu este numai în interesul părții care o cere înscrierea în cartea funduară, și rezolvarea regulată trebuie să aibă loc în orice caz. În cazurile când se cere o înscriere și partea nu poate să aplice timbrul, pentru că taxa trebuie fixată și impusă de autoritatea financiară, dacă partea prezintă un contract sau un titlu de obligațiune, vizat de perceptor, cererea trebuie rezolvată. În acest caz se poate acorda părții un termen pentru a dovedi plata taxei, iar dacă termenul a expirat fără rezultat se va intabula în favoarea Statului dreptul de ipotecă pentru suma arătată de autoritatea financiară.

Dacă nu au fost înaintate copiile necesare pentru arhivă ori coalele timbrate conf. pr. c. din § 124 Reg. C. F. sau copiile înaintate sunt neutilizabile, în aceste cazuri fiecare autoritate de c. f. va pregăti din oficiu copia necesară. E datorare însă să înștiințeze imediat perceptorul, că partea nu a achitat taxa de timbru fix (de 2 lei de coală) totdeodată se scrie următoarele clauzulă pe copia documentului: „Pentru încasarea taxei de timbru lei . . . a fost înștiințat perceptorul prin deciziunea No. . . .”

Adeverința perceptoratului despre încasarea taxei se va păstra la dosar.

Autoritățile c. f. sunt datorate să comunice administrațiilor financiare de regulă toate hotărârile lor prin care se ordonă înscrierea funduară a dreptului ipotecar pentru asigurarea vreunei creanțe, sau radierea funduară a dreptului ipotecar.

Trimiterea hotărârilor se face direct prin poștă sau cu condică specială de înmânare administrației financiare, pe teritoriul căruia domiciliază creditorul, dacă este vorba de mai mulți creditori domiciliași pe teritoriile ale diferite administrații financiare competente.

Dacă domiciliul creditorului e necunoscut: hotărârea despre înscrierea ipotecei se comunică administrației financiare, competență după domiciliul reprezentantului creditorului, dacă este cunoscut, iar în caz contrar administrației financiare competente după reședința instanței C. f. idicându-se deosebit, că domiciliul creditorului este necunoscut. Hotărârea despre radierea ipotecei, trebuie trimisă în cazurile acestea administrației financiare, căreia i-a fost comunicată la timpul său înscrierea ipotecei. Nu trebuie comunicată hotărârea dacă se referă numai la datorii, cari urmează a se încasa după felul de încasare al dărilor publice, ori se referă la creanțele întreprinderilor sau societăților îndatorate să dea socoteli publice, (să publice bilanțul).

Institutele de credit cari se ocupă cu darea de împrumuturi ipotecare, dar neavând îndreptățirea să emită scrisuri fonciare, sunt datorate să plătească în numerar taxele de timbru pentru chitanța convenită, despre primirea ratelor de amortizare și a dobânzilor împrumuturilor ipotecare și astfel autorizațiunile sau chitanțele de radiere funduară libere despre suma întreagă de împrumut, sunt supuse unei taxe de timbru de document numai..... B. de coală.

În vedere, că legea contribuțiilor directe stabilește o nouă condițiune pentru radieri, instanța Ct. nu va putea acorda radierea, până nu se justifică plata impozitului, după acea creanță. Deci radierea se va pronunța numai exprimându-se îndeajuns și în înscriere, că prenotarea va fi justificată numai atunci, dacă se va dovedi plata impozitului.

Hotărârile prin cari se ordonă prenotări sau în Cf. prin cari se ordonă radierea drepturilor reale, se trimit pentru impunerea taxelor, în următoarele cazuri:

1. Dacă se ordonă radierea serviciilor

de folosință și uzufruct cari restring dreptul de proprietate.

2. Dacă radierea s'a ordonat la cererea părții îndrituite și în cerere nu s'a dovedit nici afacerea juridică care stinge dreptul ce urmează a fi radiat, și nici achitarea taxei legale cuvenite.

Dr. Justin Leontin Anca

Judecător la trib. Cluj.

JURISPRUDENȚA

Curtea de Apel, Timișoara

Secția II

Decizia N. P. din 31 Mai 1926

Asasinat sau omor cu voiașă — Elemente de fapt și de drept. — Art. 278 și 279 c. p. — Suverana apreciere a instanței de Apel — Anularea sentinței Tribunalului — Greșita calificare art. 385, pt. I, litera b) pr. p. ardeleană — Opiniă separată — Motivare

S'a desbătut cauza penală privitoare pe acuzatul Ioan Iosa, zis Știulea, pentru crima de asasinat, prev. de art. 278 C. Pen. și două tentative de asasinat, prev. de art. 278 comb. cu art. 65—66 și 96, 99 C. Pen., în care Tribunalul Oravița a dat sentința cu No. P. 339/1926, din 24 Februarie 1926, în contra căreia au declarat apel acuzatul, apărătorul acuzatului și reprezentantul părții civile.

După ascultarea expunerii făcută de Dl Consilier raportor, a Dlui Avocat Dr. Aurel Vălean, apărător al acuzatului și al Dlui Procuror, Curtea deliberând, a dat, cu majoritate de voturi și Președintele în ședința publică a pronunțat.

În numele legii:

Sentința:

Anulează sentința Tribunalului, în baza art. 385 punct. I. b și declara vinovat pe acuzatul: Ioan Iosa, zis Știulea, pentru crima de omor, prev. de art. 279, comb. cu 281. punct. I, C. Pen.; mai departe pentru două tentative de omor, prevăzute de art. 279, 281 punct. I, C. Pen. combinate cu art. 65 și 66 C. Pen.; și pe baza acestor texte de lege, combinate cu 95 și 96 C. Pen. condamnă pe numitul acuzat să sufere cinci ani de temniță grea, din care în baza art. 94 C. Pen., îi socotește de împlinite nouă luni.

Respinge ca inadmisibil apelul făcut de reprezentantul părții civile; pe baza art. 423, al. III., pr. pen. menține celelalte dispoziții ale sentinței apelate.

Motive:

Tribunalul Oravița, prin sentința mai sus menționată, a declarat vinovat pe acuzatul Ioan Iosa, zis Știulea, pentru crima de asasinat, prev. de art. 278 C. Pen. și pentru două tentative de asasinat, prev. de art. 278, combinat cu art. 65, 66 și pe baza acestor texte de lege, combinate și cu art. 96 și 99 C. Pen. și 91 din același cod, l'a condamnat să sufere cinci-sprezece ani temniță grea, ca pedeapsă principală, iar în baza art. 289 C. Pen., combinat cu art. 57 din același cod, la excludere dela funcțiuni pe timp de zece ani.

Totodată în baza art. 5 pr. pen., a îndrumat pe lezați să-și valorifice pretențiunile pe cale civilă;

În contra acestei sentințe au făcut apel: acuzatul, apărătorul său și reprezentantul părții civile;

Apelul apărătorului acuzatului se bazează pe disp. art. 385 p. I., II. și III. și 284 p. 9 pr. pen.;

Apelul părții civile se întemeiază pe disp. art. 385, p. III, al. 2 p. a pr. pen.;

La desbaterea apelurilor, după expunerea cauzei, Dl. Apărător al acuzatului declară că renunță la motivul, bazat pe disp. art. 384, p. 9 pr. pen. și susține apelul pe baza art. 385, p. 1, 2 și 3 pr. pen. și anume:

a) rea calificare a faptelor, întrucât cu privire la victima Gh. Știulea, faptul din lipsa elementului premeditărei, nu poate fi calificat ca asasinat, ci omor, iar în ce privește pacientele Maria Știulea și Elena Iosa, faptele, din lipsa elementelor premeditărei și intenției de a omori, nu pot fi calificate de tentative de asasinat, ci leziuni corporale ușoare, prev. de art. 301 C. Pen.;

Cere de asemenea ca Curtea să constate, că aceste fapte acuzatul le-a săvârșit în cursul unei puternice emoțiuni; provocată de victimă și favorizată de starea patologica a sa;

Dl. Procuror a pus concluzii pentru menținerea sentinței primei instanțe în ce privește calificarea faptelor, lasând la aprecierea Curței, în ce privește chestiunea măsurării pedepsei;

Curtea

Având în vedere că din examinarea lucrărilor dela dosar, rezultă că starea de fapt, descrisă în sentința Tribunalului, este conformă cu constatările făcute la cercetările prealabile ale jandarmilor, cu acele făcute la instrucție și cu mărturisirea acuzatului și depunerile martorilor făcute la desbaterea urmată la prima instanță;

Având în vedere însă că de și din declarația acuzatului, făcută la prima instanță, ar rezulta, că înainte de comiterea faptelor, el și-ar fi luat hatarirea sa omoare pe victime, totuși întru cât această declarație este în contradicție cu unele elemente de fapt, ea nu poate fi ținută în seamă pentru stabilirea premeditărei;

Considerând că în primul loc nu poate fi verosimil ca un infractor, care își face mai d'înainte planul de a ucide pe cineva, să nu ia măsuri, când prepară și sevrășește faptul, pe cât posibil să ascundă fapta sa;

Că în speța nu a fost în acest scop nici cea mai mică preparație, ci din contra a săvârșit fapta fără a lua cea mai mică măsură, pentru a o ascunde, dar mai mult chiar singur s'a denunțat;

Considerând că de asemenea din însuși mobilul, care ar fi determinat premeditarea, că prin săvârșirea omorului, copii acuzatului să ajungă la moștenirea lui Gh. Știulea, se poate deduce de asemenea că premeditare nu a putut fi;

Că întru cât cele trei victime, nu erau singurii moștenitori ai lui Gh. Știulea, ci mai erau și alții; lucru care era cunoscut de acuzat, fiind rude de aproape cu ei, evident nu s'ar fi putut ajunge la preținsul scop urmărit de acuzat, și atunci cum poate susține premeditarea?

Considerând încă și faptul că, acuzatul a venit la casa victimelor fără a avea asupra sa nici o armă,

că faptul l'a săvârșit cu un topor ce din întâmplare se afla în bucătărie unde se aflau ei, se poate deduce și din aceasta, în mod evident, lipsa sa de premeditare, căci nu se poate admite cu cineva care are gândul să comită omor să plece, cu mânele goale, fără nici macar un cuțit, cât de mic asupra sa;

Considerând de asemenea că nici timp material, pentru premeditare a faptei, nu a putut avea, în intervalul cât s'a dus și s'a întors de la casele victimelor;

Considerând că fața de toate aceste elemente, Curtea a găsit necesar a proceda din nou la interogarea acuzatului pentru lămurirea chestiunii premeditărei;

Având în vedere că din acest interogator, consemnat în procesul verbal de ședința, rezultă că acuzatul cu voința de a ucide, însă fără premeditare, a aplicat cu un topor, o lovitură în cap victimei Gh. Știulea, care a pricinuit în câteva ore moartea acestuia;

Că tot din acest interogator rezultă că tot atunci, acuzatul, cu intenție de a ucide, însă fără premeditare, și tot cu același topor, a aplicat victimelor: Elena Iosa și Maria Știulea, lovituri pe corp, și dacă; rezultatul dorit de acuzat nu s'a îndeplinit, aceasta este datorită unei împrejurări independente de voința lui, leziunile în urma îngrijirelor date vindicându-se.

Având în vedere că faptele de mai sus, în ce privește victima Gh. Știulea, întrunesc elementele crimei de omor, prev. de art. 279 C. Pen. iar în ce privește celelalte două victime, elementele tentativei de omor, prev. și ped. de art. 279 comb. cu 65, 66 C. Pen.;

Având în vedere că din interogatorul acuzatului luat înaintea Curței, coroborat cu declarațiile martorilor, rezultă că faptele de mai sus le-a săvârșit în urma provocării din partea victimei, Gh. Știulea, prin cuvintele ci i le-a adresat și anume: ca victima curăța cucuruzi ca să-și facă haine de 3000 lei, căci tatăl său a fost om cuminte, nu ca tatăl acuzatului, care cuvinte dat fiind starea sa de mizerie, faptul că este infirm de o mână, cum și faptul, constatat prin actele medicale de la dosar, că nu se bucură de o deplină sănătate, au produs asupra sa o emoțiune puternică, care l'a făcut să execute în mod subit faptele;

Că așa dar a trebuit a i se face aplicația art. 281 al. I. C. Pen.;

Având în vedere că în cea ce privește aplicarea pedepsei, conform art. 89, a urmat să se ține seamă de toate circumstanțele cari influențează asupra gradului de culpabilitate a acuzatului;

Având în vedere că în favoarea acuzatului, de și sunt circumstanțe ușorătoare ca: faptul că nu a mai fost condamnat, că a mărturisit faptul, că este infirm și în stare de mizerie, ele însă sunt anihilate prin circumstanțele agravante, că a ridicat viața unui om tânăr și că a săvârșit în același timp cu omorul și două tentative de omor, din care cauza a trebuit se i se facă aplicația și a art. 95, 96 C. Pen.;

Curtea a mai ținut seamă și de timpul făcut de acuzat în prevenție, socolindu-se, pe baza art. 94 c. p., nouă luni până astăzi ca împlinite din pedeapsă;

Considerând că celelalte dispoziții ale sentinței sunt bazate pe textele de lege invocate, care au fost bine aplicate de Tribunal, în speța Curtea pe baza art. 423 al III pr. pen. le-a menținut.

Apelul părții civile a fost respins ca inadmisibil, pe baza art. 5 al ultim de pr. pen.
 ss. Ant. Feher
 președinte.

ss. Cornel Axente
 consilier.

ss. Th. Radulescu
 grețier.

O p i n i e s e p a r a t ă

Subsemnatul difer de părerea majorității și sunt pentru confirmarea în totul a sentinței Tribunalului, pentru considerațiunile de fapt și de drept, cari urmează:

Premeditarea circumstanță caracteristică a asasinatului, prin care aceasta infracțiune se deosebește de omucidere, constă, după cum doctrina și unele leguiri o definesc, în faptul că: agentul, mai înainte de a porni asupra vieții unei persoane determinate, sau asupra acelei ce se va găsi, sau se va nemeri, ia în prealabil o decizie, în această privință;

Premeditarea are două elemente componente, caracteristice, liniștea sufletească a agentului, în timpul luării deciziei și intervalul de timp ce se strecoară între luarea deciziei și săvârșirea actului.

Este evident că atunci când agentul, nu-și are calmul său obișnuit, sau când voința sa este sub influența unei forțe, care lucrează asupra ei, actul extern săvârșit de agent, nu poate fi expresiunea fidelă a caracterului său;

Când însă agentul, avându-și calmul său, și neinfluențat de nimic, își manifestează voința pentru săvârșirea actului, când aceasta voința este persistentă și hotărâtă, până la comiterea actului, acesta odată consumat, face să se întrevadă caracterul predominant al agentului;

Trei circumstanțe așa dar diferențiază pe asasin de ucigaș: 1. Starea sufletească. 2. mobilul. 3. modul de executare.

(Vezi Garraud Dr. Penal frances-Asasinatul.) Odată stabilite aceste în drept, să examinăm și chestiunea în fapt:

După cum rezultă din întreaga instrucție urmată în cauză și după cum însuși acuzatul a recunoscut, atât la interogatoriul luat înaintea Tribunalului, cât și la acel luat înaintea Curții de Apel, prin loviturile de topor, aplicate în cap victimei Gh. Stiușlea, i-a produs acestuia leziuni, cari au determinat de îndată, moartea victimei și tot atunci și cu același topor, prin lovituri aplicate asupra corpului pacienților Maria Stiușlea și Elena Iosa le au determinat acestora leziuni corporale, care s'au vindecat în timp de 8 zile.

Îndată după comiterea faptelor de mai sus, acuzatul se duce la Postul de jandarmi, unde declară: *că a săvârșit faptul după ce și a făcut planul să-iucidă pe toți, întâmplându-se ori ce s'ar întâmpla cu el, numai pentru că familia sa (a acuzatului) să ajungă la moștenirea moșului seu Stiușlea.*

Că ducându-se dimineața la casa pacienților, a întrebat pe victima unde sunt: tatăl și soțul ei, de oarece voia, în scopul arătat mai sus, să-iucidă pe toți.

Interogat la cabinetul de instrucție acuzatul declară:

Joi dimineață la orele 7 m'am hotărât să omor pe toți din casa pacienților, pentru că copiii mei să ajungă la moștenirea moșului meu.

apoi:

Când am auzit pe victimă (Gh. Stiușlea) că o să-și facă haine de 3000 lei, de necaz, că este gaz-

duit în bunurile moșului meu, l'am lovit, zicându-i voi numai mâncați averea moșului meu, dar copiii mei vor rămâne stăpâni pe avere.

apoi mai declară:

Cu 2 luni în urmă, mi-am rupt mâna la minele dela Anina și după aceasta ne-am dus la vărul meu Gh. Stiușlea (tatăl victimei) ca să-i cer să mă ajute, de oarece el a moștenit întreaga avere, aproape, dela bunic. El însă nu a voit să știe de mine și de copiii mei și de atunci m'am gândit veșnic să-i omor pe toți căci atunci averea revenea la ai mei, singuri moștenitori. Mi-am pus planul în aplicare în ziua de 27 August 1925. În intenția mea era că să-i omor pe toți.

În timpul instrucției, acuzatul invocând o afecțiune mintală, Dl Jude Instructor dispune să fie internat într'o clinică de alienați, pentru a fi observat de medici.

Din actul încheiat de medic, după o îndelungată observație zilnică, rezultă deplina responsabilitate a numitului acuzat, pentru faptele săvârșite, însă prezenta o afectivitate pervertică, instinct de ordin criminologic.

Cu această ocazie, acuzatul declară medicului: *că a săvârșit faptele ce i-se impută, căci e sărac, are soție și copii, pe când vărul său are pământ și nu are nici soție nici copii și că unchiul său l'a înșelat pe tatăl său (a acuzatului) în chestia pământului;*

Înaintea Tribunalului acuzatul face aceiași declarație, ca și la instrucție, iar prin interogatoriul luat înaintea Curții, recunoscând faptul, că cu intenție de a ucide a aplicat loviturile tuturor victimelor, revine asupra declarației sale relativă la premeditare, susținând că nu plănuise mai dinainte, săvârșirea acestor fapte, ci le-a săvârșit, fiind provocat de victima Gh. Stiușlea, prin cuvintele ce i le-a adresat și anume: *că își va face o pereche de haine de 3000 lei, căci tatăl său a fost un om cuminte, nu ca tatăl acuzatului;*

Este evident că ori ce fapt al omului trebuie să aibă un mobil, care determina pe autor să-l săvârșească și în primul loc acest mobil trebuie să fie verosimil; în speță acuzatul la toate interogațiile luate, în afară de cel d'înaintea Curții, arăta că mobil, care l'a determinat la comiterea faptelor sale, voința sa, ca copiii sei să moșteniască averea, dela unchiul său;

Acest mobil este în primul loc verosimil, întrucât corespunde unei stări de fapt, care face probabilă alegația acuzatului, că a urmărit aceasta idee și că ori numat această, l'a determinat să le comită;

Într' adevăr, instrucția stabilește ca pe urma defunctului Adam Iosa, au rămas doi fii: Alexa, bunicul victimelor și Pavel, tatăl acuzatului. Averea dela tatăl lor s'a împărțit între ei doi, în părți egale, și cel dintâi fiind harnic și cumpătat și-a păstrat și chiar mărit averea, pe când al doilea bețiv și leneș și a pierdut toată moștenirea, așa că la moartea sa, survenită cu 2 ani în urma, nu a lăsat ca moștenire fiilor sei, (acuzatul și un altul) nimic;

Acuzatul împovărat de nevoi, având nevastă și copii, și fiind și infirm, în urma unui accident, ce i s'a întâmplat la minele dela Anina, avea o situație materială mizerabilă, ce-l facea să recurgă adesea la vărul său, căruia îi cerea ajutor; Acesta, pe deoparte nesatisfăcând cererile acuzatului, cum dânsul ar

fi dorit, iar pe de altă parte traiul său îmbelșugat, a provocat la acuzat invidia, care apoi l'a condus la conceperea și prepararea planului, pus în aplicare, în August 1925;

Lipsit de orice verosimilitate este însă mobilul, invocat de acuzat înaintea Curței, întrucât în primul loc nu este admisibil, ori cât de irascibilă și impulsivă ar fi o persoană, ca cuvintele ce i-au fost adresate de victima, să poată produce o astfel de tulburare asupra sa, în cât să o determine la săvârșirea unor fapte așa de grozave;

Lipsa de verosimilitate a mobilului invocat, o mai dovedește faptul: că acuzatul nu s'a mărginit a aplica lovituri victimei, care a decedat și care i-a adresat cuvintele menționate, dar a aplicat lovituri, cu intenție de a le ucide și celorlalte 2 victime, pe cari le-a urmărit și cari nu-i adresase nici un cuvânt provocator;

Dar mărturisirile aceste ale acuzatului sunt încă coroborate cu depunerile martorelor: Elena Josa și Maria Stiulea, ascultate de Tribunal și care spun: *Când acuzatul a venit acasă la ele era liniștit — după ce a aplicat lovituri de topor victimei, care a decedat, acuzatul a spus cătră aceste martore, înainte de a le lovi și pe ele, ca a omorât pe copilul Gheorghe și le va ucide și pe ele, pentru că toți mânâncă averea moșului său, care trebuie să rămână copiilor lui (a acuzatului).*

Aceasta mărturisire a acuzatului, făcută spontan și nu ca un răspuns la o întrebare pusă, nici făcută sub o influență oare care, nu este altă de cât strigătul conștiinței sale, care l'a împins să arăte în mod sincer și adevărat, mobilul care l'a determinat să comită fapta sa grozavă.

Pe lângă verosimilitatea mobilului și faptul că mărturisirile acuzatului arătate mai sus, sunt coroborate cu depunerile martorilor menționași, prezintă și garanția, că ele fiind făcute nu mult după comiterea faptului, reprezintă purul adevăr, acuzatul neavând timpul, să-și prepare o mărturisire, în scopul unic al apărării sale;

Mărturisirea făcută înaintea Tribunalului, unde pedeapsa oare cum îi sta alărnuată de asupra capului, și unde este exclusă cu desăvârșire orice înfruntare de violențe, în scop de a-l determina să facă mărturisiri, contrare adevărului, declarația sa prin care narează în mod amănunțit toate împrejurările faptului, nu poate de cât să reprezinte purul adevăr;

Așa dar numai acestă din urmă mărturisire a sa, făcută înaintea instanței de judecată, coroborată cu constatarea materială a faptului săvârșit, ar fi suficiente de sigur, pentru stabilirea asasinatului și a tentativelor de asasinat, sevărșite de acuzat;

În ce privește mărturisirea acuzatului înaintea Curței de Apel, pe lângă neverosimilitatea mobilului invocat, mai are încă cusurul că: nu este cu nimic ustilicală revenirea sa cu privire la premeditarea faptelor, comise de el;

Ea încă, mai fiind și în contradicție cu depunerile martorilor și cu celelalte elemente de fapt menționate, nu poate fi considerată de cât ca nereseriosă și faurită numai în unicul scop, de a-și întocmi o apărare menită să-i reducă pedeapsa de 15 ani temnița grea, aplicată de Tribunal;

În ce privește motivele invocate de majoritate, pentru a stabili lipsa premeditărei:

Din faptul ca acuzatul nu a luat nici o măsură.

pentru ca să ascundă comiterea faptului, ci din singur s'a denunțat de îndată, nu se poate deduce lipsa de premeditare și este explicabil, întru cât după cum singur acuzatul a declarat, el nu caută să-și asigure impunitatea, dar numai voia să se sacrifice pe el, în scopul unic ca copiii sei să moștenească averea;

Nici neuciderea tuturor moștenitorilor nu este de asemenea o dovadă în sensul invocat de majoritate, întru cât acuzatul a declarat și a spus-o și martorilor, că el voia să i ucidă pe toți, și dacă nu a făcut-o, este că nu a avut posibilitatea, intenția însă nu i-a lipsit;

Împrejurarea că acuzatul a plecat ne armat, în cazul când dânsul ar fi voit să comită faptul într'un loc nedeterminat, argumentul ar avea natural o mare importanță; în speță însă nu — căci el a hotărât să — și pne în aplicare planul, în casa victimelor, unde ca rudă venea adesea și cunostea bine situația localului;

Că atare știa bine, ca va găsi acolo, instrumentul indispensabil la gospodăriile țărănești toporul, care în același timp este și arma cea mai obisnuită, a locuitorilor de la țară pentru comiterea acestor fel de fapte;

În privința faptului că nu ar fi avut timpul de reflecție în care arădă; că cu 2 luni în urmă de la comiterea faptului, după accidentul ce i s'a întâmplat la Anina, el a conceput planul și s'a hotărât să omoare pe toți moștenitorii unchiului său, pentru a asigura moștenirea în favoarea copiilor sei.

Este evident că 2 luni sunt mai mult de cât ceia ce ar fi fost necesar, pentru premeditarea faptului, pentru aceasta fiind suficient și jumătate de oră, esențialul este că: înaintea comiterii faptului, agentul, cu mintea sănătosă, și în stare calmă, să-și faurească planul și să ia decisiunea;

Din cele mai sus expuse rezultă în mod evident, că acestea întrunesc toate elementele constituitive al crimei de asasinat și tentativă de asasinat, întru cât cu intenție de a ucide și cu premeditare o omorât pe Gh. Stiulea și a încercat să omoare pe celelalte a victime.

Ca atare prima instanță a calificat bine faptele și a făcut o corectă aplicare a textelor de lege.

În ce privește măsurarea pedepsei, de și sunt în favoarea acuzatului circumstanțe ușurătoare; că nu a mai fost pedepsit și că a mărturisit faptul, ele sunt însă anihilate, prin circumstanțele agravante mai numeroase și mai importante, ca: faptul că a ridicat vița unui om tânăr, după o premeditare îndelungată și într'un scop urit, că a cautat să asasineze, în același scop, două femei, cari circumstanțe dau o deosebită gravitate faptului și denotă o mare doză de perversitate la acuzat, în consecința pedepsa aplicată de Tribunal o gasesc potrivită și corespunzătoare gradului de culpabilitate a acuzatului.

Timișoara, la 31 Mai 1926.

Ernest Ceaur Aslan
Consilier raportor

Notă. Există o anumită părere, că materia dreptului penal nu prezintă aceeași instanță, nu esusceptibilă de prea multă interpretare juridică, este prea mult chestie de fapt, etc. ca acea civilă. Acesta poate fi motiv, că revistele de drept din Regat neglijează publicarea sentințelor penale. Nu împărtășesc acea-

păreră. Penalul ca și civilul în aplicare cât și ca doctrină prezintă, socotesc, aceeași importanță. Ce privește Ardealul mai ales importanța devine și mai mare în lipsa funcționării aci a Curților cu Juri. Instanțele judecătorești din această parte unilă a țării trebuiesc să fie cu o deosebită luare aminte la darea hotărârilor penale, ele îndeplinind și rolul foarte delicat al juriului în materie de crime de competența juraților. Trebuiesc adică magistrații să îmbine textele rigide ca judecători cu echitatea omenească, spre deosebire de restul țării românești, unde se știe că la hotărârile în materie de crime, sufletul juraților joacă un rol atât de mare.

Ar fi trebuit să publicăm și sentința Tribunalului. Cum n'am căpătat-o ne mulțumim a publica numai pe aceea a Curții de Apel Timișoara. Opinia separată ne scutește de unele observări asupra chestiunilor de aprecieri și ce privește doctrina, trase din starea de fapt, cari în general sunt greu de formulat în lipsa dosarului pentru cine n'a luat parte la desbaterea procesului.

Ar rămâne de relevat în treacăt unele neputriviri procedurale, cari din eroare e — de presupus — că au scăpat Curții atât la formularea dispozitivului cât și în motivarea deciziei — iar nu sentinței — pronunțate în speță.

Curios e, că fiind vorba de anularea sentinței Tribunalului, nu s'a făcut aplicarea art. 423 al II pr. p. care spune doar hotărât că „dacă subsistă vreuna din cauzele de nulitate de fond stabilite în art. 385. care în urma apelului sau din oficiu trebuie luată în considerare, Curtea anulează sentința etc“. Sentința Tribunalului a fost anulată pentru cauza de nulitate prev. de art. 385 pt. 1 b) pr. p. însă în baza art. 423 amintit. Fiind mai departe vorba de desființarea sentinței primei instanțe prin anulare și Curtea pronunțând o nouă hotărâre în baza art. 418 combinat cu art. 327 al. II litera a) pr. p. trebuia ca în dispozitiv: să se descrie oricât de pe scurt fapta sau faptele, pentru cari acuzatul a fost găsit vinovat; sau cel puțin Curtea să se refere la starea de fapt descrisă de Tribunal, dacă instanța de apel ar fi găsit-o la fel — cu toată probațiunea refăcută în parte înaintea sa. În această privință art. 327 al. II lit. a) pr. p. din Ardeal aplicabil și Curților de Apel conf. art. 418 pr. p. spune hotărât: „În caz de condamnare a acuzatului *dispozitivul* sentinței trebuie să mai cuprindă: a) *descrierea faptului* pentru care instanța l-a găsit vinovat, expunând circumstanțele care servesc la caracterizarea lui

și ca bază la aplicarea textului ce prevede pedeapsa“. Poate fi o nedumerire pentru cel ce ar citi dispozitivul din decizia aceasta a Curții — cari sunt textele penale calificative ale infracțiunilor constatate în sarcina acuzatului și care sunt textele în baza cărora s'a aplicat pedeapsa de către instanță? Procedura penală Ardeleană în partea rămasă în vigoare în fața instanțelor de judecată, este foarte explicită și precisă. Fiecare text trebuie aplicat sub pedeapsă de nulitate formală sau de fond, cari toate cad direct sub controlul Casației din acest punct de vedere.

Pentru ce apelul părții civile a fost respins ca inadmisibil? În motivare Curtea e drept, spune că s'a bazat pe dispozițiile art. 5 al. ultim pr. p. Acest text nu putea fi aplicat în apel, pentru că se referă la dreptul vătămatului de a se constitui ori nu parte civilă. Se aplică și acum prin complectare cu art. 63 și 64 din pr. p. română — când partea își face plângerea înainte de judecata penală sau în fața ei, cât privește daunele ce prelinde în faza cercetărilor. Nu are a fi luată în seamă de forurile penale când vătămatul și-a valorificat odată dreptul la daune pe cale civilă. În acest caz hotărârea instanței penale de *trimitere* este inatacabilă, adică fără a mai fi putut vătămatul să facă acel recurs (*desființaji* la procurorul general. În speță însă, Curtea avea de ținut seamă de dreptul vătămatului la apel contra sentințelor penale consfințit prin art. 383 al. III pt. 2 lit. a) pr. p. care spune: „apelul îl poate face vătămatul și anume: a) contra sentinței prin care acuzatul este recunoscut vinovat, poate apela numai în ceea ce privește pretențiunea sa civilă și cu condiția ca să fi apelat și unul dintre cei în drept a face apel în privința culpabilității sau măsurării pedepsei“. Ori unul dintre cei în drept, *apărătorul acuzatului* declarând apel contra sentinței pentru cauza de nulitate de fond, conform art. 385 pt. 1, 2 și 3 pr. p., același drept de apel îl avea și partea civilă, ce privește despăgubirile ce pretinde. Că Tribunalul a îndrumat pentru despăgubiri în speță pe vătămat la calea civilă, foarte bine; dar se putea să i-le și acorde, conf. art. 489 pr. p. Cred că Curtea putea respinge acest apel ca nefondat, în nici un caz ca inadmisibil, de altfel față de menținerea celorlalte dispozițiuni conform art. 423 al. III pr. p., motivarea conf. art. 5 pr. p. era inutilă, rezultatul fiind același.

Ca încheiere ar mai rămâne poate o ușoară observare ce privește motivarea aplicării pedepsei de 5 ani temniță grea, față de

atâtea texte de lege: 279, 281 al. 1, 65, 66, 95, 96 c. p. De ce art. 99 c. p. ce regulează pedeapsa cumulului de crime n'a fost aplicată? E ușor de priceput că făcându-se în cauză aplicarea art. 66 c. p., care dă puțină judecătorilor să aprecieze quantumul pedepsei fără aplicarea art. 91 sau 92 c. p.; acest text totuși referindu-se numai la tentativa dublă de omor și alături de crima de omor principală contra victimei Gh. Stiuilea din speță; mai ținând seamă că circumstanțele atenuante fiind anihilate — cum zice Curtea — de cele agravante, etc., sentința apare cam nemotivată din acest punct de vedere, cât și față de aplicarea textelor dela cumul care indică aplicarea pedepsei prevăzută pentru cea mai gravă din infracțiuni.

Codul penal francez și român prevăd maximum pedepsei de omor când a fost săvârșit odată cu alte crime. Codul penal maghiar e mai blând, căci art. 281 dă puțină judecătorilor să cohoare mult pedeapsa în crimele pasionale. Atâta numai că instanța trebuia socot să motiveze punctul acesta de vedere atât starea de suflet ca pricină a emoției puternice în care se afla acuzatul când a ucis, cât și spontaneitatea acțiunii criminale în legătură cauzală cu aceasta.

V. M. D.

REZUMATE DE JURISPRUDENTE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Inalta Curte de Casație

Curși de Apel

Statul român poate fi chemat în judecată înaintea oricărei autorități judecătorești din țară. Art. 23 pr. c. ard. Asupra motivului de revizuire bazându-se pe faptul că instanțele de fond înaintea cărora a fost ridicată excepția de incompetență n'a ținut seama de astfel de opunere peremptorică și deci au călcat dispozițiile art. 180, al. 3 pr. c., de oarece scoțând din cauză pe pârâta I, ce nu a fost inacționată decât pentru a trage pe pârâta II statul, în judecata locului acestei regule de pr. civ. apar ca fiind călcate.

Având în vedere cererea de revizuire întemeiată pe motivul arătat mai sus. Considerând că ce privește competentă, pr. civ., în vigoare în Ardeal prin art. 19, 22, 23, 24, 29, 31, 35, 36, 39, 42, 43 ca și doctrina în general în aceasta materie recunoaște trei feluri de competențe: generală, specială și exclusivă. Considerând că ce privește competența Statului în speță este aceia indicată de art. 23 pr. c., este o competență generală determinată de sediul autorității care este chemată a le reprezenta în procesul respectiv în sensul că Statul se poate judeca înaintea oricărei instanțe de pe teritoriul său reprezentat fiind de acel Ministru de departamentul căruia se ține obiectul procesului.

Având în vedere că în conformitate cu dispo-

zițiile art. 52 pr. c., revizuirea are loc numai când legea stabilește o competență exclusivă, cum ar fi: în materie de situația imobilelor, fideicomis, succesiune etc. (art. 39, 42, 43 etc. pr. civ.) ceace nu e cazul. Curtea a respins. (Curtea de Apel, Cluj, S. I. N. C. 2004/925.)

Legitimă apărare. Art. 79 C. A. Ard. elemente. Camera deliberând asupra opoziției de față a Procurorului general.

Având în vedere că prin ordonanța mai sus menționată, D-l Judecător de Instrucție, de acord cu concluziunile D-lui Prim-Procuror, declară că nu este caz de urmărire, în contra lui Ioan Lungu, major, domiciliat în Remetea, pus sub inculpare prin rechișitorul introductiv al Parchetului; No. 53 923, pentru faptul prev. și ped. de art. 279. comb. cu 281 al. e. C. Pen:

Având în vedere ca scoaterea de sub urmărire, D-l Jude-Instructor o bazează pe disp. art. 79 C. Pen; constatând că: din complexul actelor de instrucție, rezultă că acuzatul, cu ocazia comiterii faptului ce i se imputa, era în stare de legitimă apărare;

Având în vedere motivele invocate, prin cererea de opoziție, dezvoltate și oral, de reprezentantul Ministeriul Public, că:

1. În speță legitima apărare nu ar fi cu nimic dovedită, în afară de afirmația inculpatului, că deci în cazul cel mai bun, ea ar fi presumată și nu dovedită;

2. Chiar de ar fi dovedită, încă nu era cazul pentru a-l declara scos de sub urmărire pe inculpat; Având în vedere că art. 79 din codul-Penal, exclude imputabilitatea infracțiunii, în caz de legitimă apărare;

Că prin legitimă apărare se înțelege: apărarea necesară, pentru înlăturarea unui atac amenințător, nedrept și direct, îndreptat în contra persoanei, sau averii, celui atacat, sau în contra averii, sau persoanei altuia;

Că tot ca atare, se socotește și apărarea care depășește limitele legitimei apărări, executată, de frică, spaimă, sau din cauza tulburării și că atare nu se pedepsește;

Că în ceea ce privește dovada, în materie penală, presupunțiile simple, sau mai bine zis indiciile, au o mare importanță, dat fiind faptul că, în genere faptele delictuoase se comit nu în prezența altor persoane, care ar putea servi la nevoie ca martori, ci cele de mai multe ori între agent și victimă, de unde necesitatea de a recurge la presupțiuni;

Că în ce privește indiciile, ele trebuiesc să fie într-o conexitate directă și clară, cu persoanele și faptul comis de acestea;

Că a cere pe lângă presupțiuni și alte dovezi desăvârșite, cum dex: dovada cu martori, pentru a stabili legitima apărare, ar însemna în cele mai dese cazuri, a cere un lucru imposibil și deci a face cu totul iluzorie aplicația art. 79 C. Pen.;

Cu acest lucru ar fi și contrar intenției legiuitorului, care prin acel articol și în limitele lui, a stabilit dreptul persoanei atacate, să se apere singură, respingând prin violență un atac de violență, îndreptat în contra sa, ori de câte ori societatea organizată și care are și îndatorirea să o protejeze, nu poate să-și îndeplinească aceasta obligațiune a sa;

Că odată ce din indiciile adunate, instanța de

trimiteri constată existența legitimei apărări, și intru cât aceasta ridică faptului imputabilitatea infracțiunii și prin urmare ridică faptului caracterul penal, este datorate a găsi că: nu este loc la o urmărire, care nu poate exista decât pentru faptele penale;

Având în vedere, că în speță, din actele de instrucție dresate în cauză, rezultă în mod cert, că: în noaptea de 11 Septembrie 1925, pe la orele 11, locuitorul Ioan Lungu, din comuna Remetea, prin lovitură cu o furcă, aplicată în cap, locuitorului Iosif Recheșan din aceeași comună, pe când acesta se afla lângă poarta casei celui d'întâi, i-a cauzat leziuni, cari după puțin timp au provocat moartea pacientului.

Având în vedere că inculpatul, fiind interogată, atât la primele cercetări, cât și la instrucție a declarat că:

În noaptea comiterii acestui fapt, a fost deșteptat din somn de mama sa, în vârstă de 75 ani, ca să iasă afară în curte, să vadă ce este, de lătră câinii.

Că eșind afară și ducându-se spre gardul dela grădină, și neauzind pe nimeni, s'a reîntors în casă.

Că auzind însă din noi câinii lătrând, a eșit iarăși afară, și ducându-se până la ușă grădinei, unde văzând o umbră, a pus mâna pe o furcă de fier, ce era proptită de acea ușă, apoi a întrebat cine este, la care vorbe nu i s'a răspuns nimic.

Apropiindu-se atunci de umbră, a văzut că era un om, care se pregătea să-l lovească, cu o bătă ce o avea în mână, atunci Ioan Lupu l'a lovit în cap de patru ori cu furca, pe necunoscut, până când l'a doborât la pământ.

Că îndată după săvârșirea acestui fapt, s'a dus să anunțe pe vecini săi Ioan Beche și Ioan Trăilă și revenind cu acestia la fața locului, la lumina unei lămpi, au recunoscut în cel lovit, pe Iosif Recheșan. Că după aceasta constatare, Lupu a anunțat străjerii Primăriei și pe Jandarmi, după care Iosif Recheșan fiind transportat în casa lui Lupu, încetează din viață după scurtă vreme.

Mama lui Lupu, interogată, confirmă cele declarate de fiul său, cu privire la faptul că în acea noapte auzind câinii lătrând l'a sculat din somn pe acesta ca să iasă afară, să vadă ce este, însă asupra faptului petrecut mai târziu, declară că: fiind în casă și ca femeie în vârstă nu a auzit ce s'a întâmplat afară.

Martorii Beche și Trăilă, confirmă cele declarate de Lupu, cu privire la înștiințarea lor, de către acesta și, la constatarea făcătă împreună cu el, la fața locului.

Soția victimei, interogată declară: că în ziua comiterii faptului, soțul său venind băut acasă și intrucât când acesta se îmbata, era rău și o mallrată, a fugit la vecinul său Blidariu, de unde s'a întors spre seară acasă, pentru a mulge vaca, după care, tot de frica soțului său, s'a reîntors la vecinul său Blidariu, unde a dormit noaptea.

Că nu știe să fi fost vre-o ură între soțul său și Ion Lungu, și că din contră ei au trăit în pace; că prin saț însă se vorbea că: soțul său ar fi avut relații intime, cu mama lui Ion Lupu.

Având în vedere că din procesul verbal, dresat de jandarmi la fața locului, se constată că victima a fost găsită în nesimțire, în grădină casei lui Ion Lupu, lângă niște pae, la o distanță de 31 pași de casă, în jurul său fiind mult sânge, iar la o distanță de 4 pași de el, o bucată de lemn, în formă de par.

Având în vedere că aceste fiind singurele constatări, ce au putut fi obținute, urmează a se examina unele fapte, cari constituind indicii, pot permite verificarea declarației lui Ion Lupu.

Având în vedere că în primul loc constatarea prezenței victimei, la o oră înaintată din noapte, la poarta grădinei lui Lupu, arată intenția celui d'întâi, de a pătrunde în proprietatea celui de al doilea; dat fiind că aceasta s'a întâmplat la o oră înaintată din noapte, fără vreun motiv binecuvântat și dat fiind și faptul că victima era un om rău și bălăuș, există presumția puternică, că nu venise cu o bună intenție, fie în ce privește persoană, fie averea lui Ion Lupu.

Având în vedere ca versiunea relativ la relațiile ce ar fi existat, între victima și mama lui Ioan Lungu, pe lângă că nu este cu nimic dovedită, dar pare și cu totul neverosimilă, dat fiind vrâsta înaintată a numiților și dat fiind și faptul că în acest caz, evident mama nu și-ar fi trimis fiul, la lătratul cânelui să vadă ce este.

Așa fiind, din elementele de mai sus se poate trage concluzia că Ioan Lungu, putea cu drept cuvânt din simplul fapt al prezenței victimei, la o oră așa înaintată din noapte, la poartă grădinei sale, departe de 31 de 31 pași de casă, să aibă temere fondată cu aceasta plânduia un atac material în contra persoanei sau averei sale și deci să se considere în stare de legitimă apărare.

Având în vedere că pe lângă elementele de mai sus, se mai adaugă încă, constatarea făcătă de jandarmi la fața locului, că în apropiere de 4 pași de victimă, s'a găsit o bătă, fapt care face și mai verosimilă declarația lui Ioan Lungu, cu privire la atacul îndreptat de victimă, în contra sa și pe baza căruia încontestabil, ca Ioan Lungu se putea considera, cu un cuvânt mai mult, în stare de legitimă apărare.

Având în vedere că în contra lui Ioan Lungu, cu privire la faptul comis, nu s'a stabilit nici un indiciu, care să permită a se presupune că faptul comis, ar putea avea alt motiv, decât cel arătat mai sus;

Că din contră, din instrucție rezultă că între victimă și el nu era nici o dușmănie ci trăiau în bune relații;

Că așa fiind, pentru motivele mai sus expuse. opoziția de față găsindu-se neîntemeiată, urmează a se respinge, confirmându-se ordonanța dată de DJ Jude-Instructor;

Pentru aceste considerente redactate de DJ Consilier Ceaur-Aslan respine opoziția. (Camera de punere sub acuzare Curtea de Apel, Timișoara. Decizia dela 5 Iunie 1926.)

Se poate cere corectarea sentinței, în ce privește cheltuelile de judecată, pe considerațiunea că o instanță, numai din eroare, a omis a se pronunța asupra cheltuelilor efective ce le-a avut, acordând numai o miuimă parte din cheltuelile avute? Solutie negativă. Conform art. 407 pr. civ. erorile evidente de nume, numeri, de compl. și altele, strecurate în sentință, le corijează judecătoria care cercetând constată existența lor.

Că, în speță, după ce se constată că cvantumul cheltuelilor s'au stabilit în sarcina reclamantei potrivit art. 508 pr. civ. deci în cauză nu poate fi vorba de o eroare din acelea prevăzute de art. 407 pr. civ. și că în contra stabilirii acestor cheltueli prin sen-

linjă, în ce privește cvantumul acestora, partea avea deschisă calea apelului de care nu a uzat, așa că încheierea primei instanțe prin care s'a respins cererea de corectare a sentinței, făcută de chematul în garanție, Curtea a trebuit să constate în drept că a fost legitimată și deci a trebuit să o confirme. (C. de Apel, Târgul-Mureș. Dec. N. C. I. 1609/14/1924.)

Care parte poate fi obligată la darea de compt.?

Art. 130, al. 2 pr. civ. Din cuprinsul art. 130, al. 2 pr. civ., rezultă neîndoios, că atașarea sau înaintarea comptului de către partea reclamantă este facultativă iar nu obligatorie pentru reclamant, și în orice caz condiționată de nedepunerea contului de către pârât.

Că în speță, deși reclamantul, în drept, nu putea ai obligat la înaintarea comptului; totuși întrucât prin acțiunea ce face, arată precis că pârâtul a primit puma de 50.000 lei, pentru cumpărare pe profit și pierdere comună de cereale, și întrucât, prin aceeași acțiune, reclamantul afirmă că pârâtul nu-a întreprins această sumă în scopul sus arătat, că ceva mai mult n'a cumpărat nimic și preînde ca pârâtul să-și înainteze contul său în caz contrar să-i restituie suma. Curtea din înaintarea acțiunii și din cuprinsul ei lămurit a trebuit să constate că reclamantul, prin chiar acțiunea sa și-a produs comptul său, satisfăcând astfel dispozițiunile articolului 130, al. 2 pr. civ. (Curtea de Apel, Târgul-Mureș. Inch. No. C. I. 152/10 1925.)

Hotărâre cu execuție provizorie. În ce condițiuni se poate cere suspendarea execuției provizorii. Art. 509 și 409, 418 și 417 pr. civ. Trans. Reclamantul pe baza art. 409 și 509 pr. civ. a cerut întregirea sentinței pronunțată de această Curte în contra debitoarei sale Direcțiunea generală a Cfr. prin declararea acelei sentințe de executare fără considerare la o eventuală cerere de revizuire.

În drept. Dispozițiunile art. 509 p. c., după care atunci când instanța de apel confirmă sentința primei instanțe, declara deciziunea sa de obligatorie provizoriu, indiferent de calea recursului ce s'ar face, nu este imperativă, deoarece acest articol în ultimul său alineat prevede că între alte dispozițiuni trebuiesc aplicate corespunzător și paragr. 415—417 pr. civ. și că după art. 417, dacă debitorul arată imediat și în mod temeinic că din executarea sentinței s'ar naște o daună ce nu ar putea fi reparată prin restituirea sentinței executabile, ea se suspendă cu condițiunea ca cererea de suspendare să se facă înaintea dezbaterii orale premergătoare sentinței.

Prin urmare în speță, deși debitoarea nu a făcut înainte de pronunțarea deciziunii Curții cererea de suspendare a execuției ei provizorie, iar reclamantul nu a cerut nici el această suspendare anterior pronunțării deciziunii, debitoarea este și azi în termen de a face, astfel că cererea sa de suspendare a execuției provizorii a deciziunii pronunțate este admisibilă în principiu.

De asemenea, constatându-se de către instanță că din executarea sentinței ar naște pentru debitoarea daune, cererea reclamantului urmează a fi respinsă. (C. A. Cluj, dec. No. C. 1859 din 21 Octombrie 1925.)

Curtea de Casalie

Competința instanțelor de judecată în procesele privitoare pe Stat. Competința în cazul quasidelictelor și în cele ordinare. Par. 23 și 37 pr. c. pentru Ardeal

și ordonanța Nr. 26003—922 ministrului de justiție, direcția Cluj. Paragraful 23 pr. civ. ungară fixând competența generală a instanțelor de judecată în ce privește Statul arată că, el are a se cita la sediul autorității care este chemată a-l reprezenta în proces.

Acest sediu în ce privește teritoriile din Ardeal, a fost stabilit, prin ordonanța Nr. 26.000 din 1922 la Cluj.

Dacă art. 37 fixează o competență specială în cazul de quasi-delicte, determinând competența instanțelor locului unde faptul generator de daune s'a petrecut și dacă această competență specială se aplică, în lipsă de dispoziție contrarie și Statutul în materie de quasi-delicte, în speță nu poate fi vorba de aplicarea acestei dispozițiuni, întrucât instanța de fond constată și este neîndoios că pretențiunile recurentului nu decurg dintr'un quasi delict, căci nu se cere daune, ci restituirea unor taxe percepute în plus, astfel că, nu poate fi vorba de aplicarea regulilor speciale de la quasi delicte nici în privința regulilor de procedură aplicabile, ci de cele determinate de paragr. 23, a căror aplicațiune Curtea de fond a făcut-o. (Cas. I. 282 din 15 Ianuarie 1926.)

Opoziția procurorului general conf. art. 137 pr. p. rom. Cum se introduce. Având în vedere că prin decizia Nr. 50—926, a Camerei de punere sub acuzare a Curții de Apel Cluj, s'a respins ca inadmisibilă opoziția făcută de procurorul general al acelei Curți în contra ordonanței definitive nr. 6—926, a judecătorului de instrucție dela cabinetul II de pe lângă Tribunalul Cluj.

Că, pentru a decide astfel Camera motivează că opoziția nu a fost declarată la Camera, ci numai în cunoștință de către procurorul general prin adresa nr. 432—926, că a fost notificată preveniturii cerând a fi pusă în curs de judecată;

Că, în contra deciziunii de mai sus, procurorul general de pe lângă Curtea de Apel din Cluj, a declarat recursul de față, susținând că prin soluțiunea dată s'a violat art. 137 pr. p. r. aplicabil la acea dată și în Ardeal;

Având în vedere, că, potrivit art. 137 pr. penală Ministerul Public poate, în toate cazurile, să formeze opozițiune în contra ordonanțelor judecătorului de instrucțiune;

Că în ce privește termenul și forma în care opozițiunea urmează a fi făcută, textul prescrie că procurorul o va adresa Camerei de acuzațiune în trei zile socolite dela data când s'a dat ordonanța;

Având în vedere că posterior acestor dispozițiuni textul citat în alineatul 10 se ocupă și de dreptul de opozițiune acordat procurorului general al Curții de Apel, pe care nu îl subordonează vreunei formalități sau termen, ci numai obligațiunei ca opozițiunea să fie notificată în cele 20 zile ce vor urma după darea ordonanței judecătorului de instrucțiune;

Că din întregul conținut al articolului 137 rezultă că dispozițiunile cuprinse în prima parte referitoare la termenul și forma în care se pot introduce opozițiunile nu sunt generale, ci aplicabile numai în cazul în care ele se introduc de Ministerul Public de pe lângă prima instanță;

Că opozițiunea făcută de procurorul general al Curții de Apel, nu este supusă formalității declarării la grefă, ci numai obligațiunei de a fi notificată preveniturii, pentruca acesta se în cunoștință

că ordonanța este atacată în termenul fixat de lege, și opozițiunea trebuie a fi considerată ca formată prin această notificare;

Având în vedere că această interpretare este confirmată și de art. 198 pr. penală care declară nule apelurile dacă sunt făcute la grefa Tribunalului, afară de cazul prevăzut de art. 200 care se ocupă tocmai de apelul procurorului general;

Având în vedere că în speță este stabilit că în termenul acordat de lege, procurorul general al Curții de Apel din Cluj, a notificat prevenitului opozițiunea sa în contra ordonanței judecătorești de instrucțiune. Iar în urmă prin adresa nr. 432-926, a înaintat Camerii de punere sub acuzare dosarul cauzei împreună cu dovada primirii de prevenit a notificării opozițiunei cerând a fi pusă în curs de judecată;

Că, Ministerul Public al Curții de Apel, procedând astfel s'a conformat cerințelor legii, așa că, numai prin violarea și greșită interpretarea dispozițiilor art. 137 pr. penală Camera de Acuzare a putut respinge ca inadmisibilă opozițiunea;

Că, deci, recursul declarat de Procurorul General al Curții de Apel Cluj, fiind întemeiat, urmează a fi admis și a se casa deciziunea Nr. 50 din 20 Februarie 1926, a camerii de acuzare a acelei Curții. (Casația II, Dec. Nr. 1322-926.)

Jurământ litis decizoriu. Lăsarea lui la aprecierea instanței. Par. 371 pr. c. ungară. Potrivit paragr. 371 pr. civ. ungară, după ce judecătoria ascultă ambele părți, iar după ascultare decide care dintre ele, să fie admisă a-și confirma poziția sa cu jurământ. De aici rezultă că, instanța de fond are facultatea că, după aprecierea sa, să dea jurământ fie părâtului, fie reclamantului. Aprecierea sa neputând fi controlată de Înalta Curte, urmează că împreriurarea că în speță a dat jurământ numai părâtului și pe temeiul acestei probe legale a respins acțiunea proprietarului, nu poate atrage pentru acest motiv casarea hotărârei date. (Cas. I, dec. 469 din 22 Ianuarie 1926. Respins recursul făcut de Adolf Klein în proces cu Adalbert Schwartz. Preș. Mandicevski, consilier.)

Procedura pentru atacarea legitimației copiilor. Deces al sofului produs anterior epocii în care se aplică presumpțiunea legitimității copilului din art. 138 c. civ. austriac. Stabilitatea judecătorească a decesului posterior înscrierii copilului în registrele stărei civile. Procedura de urmă pentru obținerea corectării acelor registre. Dacă ulterior înscrierii unui copil în registrele de stare civilă s'a stabilit definitiv pe cale judecătorească că moartea sofului s'a produs anterior epocii în care este a se aplica prescripțiunea legitimației prevăzute prin art. 138 cod. civ. austriac, — în atare caz consecința unei asemenea stabiliri implicând o schimbare a stării de drept a copilului trecută în registrele de stare civilă, — această schimbare nu poate fi constatată și efectuată pe calea administrativă indicată prin art. 18 legea XXXVI din 1904, ci înaintea justiției prin procedura atacării legitimației copiilor prevăzute prin Titlul XII, pr. civ. austriacă. (Cas. I, dec. 382 din 19 Ianuarie 1926.)

Porțiune legitimă. Prescrierea dreptului de a cere întregirea porțiunii legitime. Data de când curge prescrierea. (Art. 051 și 1487 c. civ. austriac). Termenul

de 3 ani prevăzut de art. 1487 cod. civ. austriac, pentru prescripțiunea dreptului de a cere întregirea porțiunii legitime curge din momentul când descendenții au putut cere valorificarea acestui drept. Acest moment, — când nu e vorba de donațiuni despre cari descendenții să fi putut lua cunoștință numai posterior morții acestuia, după cum rezultă și din art. cod. civ. austriac. (Cas. I, dec. 1027 din 8 Februarie 1926.)

Responsabilitatea căraușului pentru mărfurile primite spre transportarea. Revalabilitatea excluderii responsabilității. (424 și 425 Cod. com. Tr.) Căile Ferate nu pot exclude responsabilitatea lor relativă al despăgubiri pentru pierderea sau deteriorarea mărfurilor prin contractul de transport; o astfel de stipulațiune fiind contrară textului categoric al art. 424 C. com. este nulă.

Nu scapă de răspundere, deși marfa a avut însoșitor, dacă pierderea sau distrugerea ei nu s'a produs din vina însoșitorului. Art. 625 pct. 6 C. com.

În speță CFR primind pentru transport un vagon de marfă, a impus expeditorului să declare că nu va avea nici o pretenziune față de el în caz de pierdere sau deteriorare ce ar interveni în decursul transportului. În urma unei ciocniri de trenuri vagonul în care erau încărcate mărfurile a fost distrus împreună cu o parte din mărfuri iar altă parte a fost furată. Ciocnirea nu s'a produs din vina însoșitorului și nici nu a putut fi evitată de acesta.

Înalta Curte a stabilit dreptul la despăgubiri a expeditorului declarând nevalidă stipulațiunea prin care CFR excludeau responsabilitatea. (Decizia No. 446 din 4 Mai 1926 Cas. S. III.)

Cerere de reviziune Schimbare de acțiune art. 411 In. C. Reclamantele se plâng în cererea lor de reviziune că, Curtea de Apel prin violarea normelor de drept formal a respins cererea lor înaintată numai în decurgerea apelului conform căreia în caz că nu s'ar admite acțiunea lor în întregime, atunci să fie obligată înțimata Ioana Chincea ca să le solvească lor atât valoarea materialului folosit cât și spesele obvenite cu clădirea casei.

Plângerile reclamantelor nu au bază legală.

Având în vedere că, reclamantele cu cererile lor mai sus amintite și conform motivării sentinței de apel, de aceea au fost respinse, fiindcă cererile acestea, înaintându-se numai în decurgerea apelului, au fost din partea forului apelativ că schimbarea acțiunii considerate iar acțiunea în decurgerea apelului nu poate fi schimbată nici cu consimțământul părții adversare: paragraful 494 din proc. civ.

În procesul prezent întrebarea decisivă este că Considerând că, în sensul procedurii civile schimbarea acțiunii numai atunci poate subversa, dacă reclamantul după prăderea acțiunii sale, și după ce și înțimatul și a asumat procesul își schimbă ori dreptul său inacționat, ori pătul acțiunii sale, (paragraful 188 din proc. civ.)

Oare în acțiunea originală prin căreia a cerut ad-judecarea dreptului de proprietate asupra imobilelor din litigiu că în plus, cuprinde sau nu și minusul, adică cererea pentru adjudecarea investițiilor făcute asupra acestor imobile.

Considerând că, schimbat este dreptul inacțio-

nat, adică schimbată este acțiunea atunci dacă în contra acelei sentințe prin care s'a admis judecarea noului drept, adică acțiunii schimbate, cu succes s'ar putea ridica excepțiunea lucrului judecat (paragraful 411 din proc).

Fiindcă în acest caz e evident și clar, că dreptul original inactionat, dar nejudicat, este identic cu cel din nou înaintat, adică schimbat și judecat, fiind deci aceste drepturi identice în conștiință nici schimbarea acțiunii nu poate subversa.

Ori în cazul prezent reclamantele prin acțiunea lor au cerut la instanța primă adjudecarea dreptului de proprietate; iar în d'urgerea apelului a contrazis au cerut judecarea contra valorilor materialului investit. Presupunând acumă că forul apelativ nu numai că ar fi admis, dar ar fi și adjudecat cererea ultimă a reclamantilor din punctul de vedere al lucrului judecat se poate oare cu succes susține, că, adjudecarea dreptului de proprietate e identic cu adjudecarea contravelorilor materialului investit? În caz că răspunsul ar fi pozitiv acțiunea nu e schimbată iar în caz că aceasta va fi negativ acțiunea e schimbată.

Ori răspunsul corect nu poate fi altcum de cât negativ, deoarece dreptul la desdăunare, ca drept obligațional și relativ, nu e și nu poate fi identic cu dreptul de proprietate ca drept real și absolut. (Respins. Casația Sect. I. Dec. No. 3210—925.)

MATERIAL PENTRU UNIFICAREA LEGISLATIVĂ

(Urmare)

Foia de avere

Foia de avere constă în afară de titlatură din două secții. La începutul secției prime a foaiei de avere a bunului se va trece, în stânga sus numărul fascicolei în cifre arabe, cu creion numărul procesului verbal referitor la cercetări, în dreapta sus numele comunei cadastrale. În mijloc sus se va trece numele eventual al corpului tabular sau un raport diferit de proprietate completă, d. ex. proprietate utilă (§ 357 cod. civ. austr.). Dacă lipsește o astfel de numire sau un raport la fel rămâne spațiul menționat liber.

În secția primă a foii de avere a bunului se vor trece după rezultatul cercetărilor în ordine aritmetică parcelele aparținătoare corpului tabular, și anume: mai întâi parcelele de clădire, după aceia parcelele de teren. Toate parcelele aparținătoare unui corp tabular, care se trec la întocmirea fascicolei, primesc la un loc un număr de ordine (1), fiecare parcelă sau grup de parcele, cari vor fi ulterior trecute, primesc un număr de ordine ulterior (2, 3, etc.). În coloana „numirea parcelei” se vor trece numerele caselor; culturile se vor trece după însemnările menționate. Pe fiecare pagină a unei fascicole, (afară de prima) se va trece jos numele comunei cadastrale. Dacă vor fi de trecut într'o fascicolă mai multe corpuri tabulare, se va pune în mijlocul foii înaintea fiecărui corp tabular numărul cu cifre arabe. Dacă mai târziu vreunul din aceste corpuri tabulare se va trece în alte fascicole, acest număr al corpului tabular se va nota în noua fascicolă în paranteză și numărul de mai înainte al fascicolei se va trece alături sub formă de fracție.

Secția a doua a foii de avere va conține, dacă

fascicola a fost alcătuită după întocmirea cărților funduare, ca primă înscriere modul cum au fost format acest corp tabular, ori prin transcriere din alt corp tabular, ori prin trecerea de parcele, care au făcut parte dintr'un bun public, sau nu au fost trecute nicăiri. Se vor trece în secția a doua a foii de avere toate schimbările în conținutul ei, așa dară toate deslipirile și alipirile, toate schimbările noțiunii parcelelor și a felului lor de cultură.

Înscrieri din cărți funduare existente se vor transcrie în cărțile noi. Înainte de transcriere se va examina însă, dacă cuprinsul înscrierii poate fi după legea funduară obiect al cărților funduare. Înscrieri cari au fost făcute după obiceiul vechi, numai pentru a da publicității cuprinsul documentului și n'a putut constitui un drept real, nu pot fi obiectul unei înscrieri în cărțile funduare. Prin suprimarea acestor înscrieri, cu totul irelevante pentru situațiunea juridică, nu se schimbă starea cărților funduare. Nu se vor transcrie înscrierile acum radiate, nici creanțele particulare vechi, cărora li se aplică dispozițiunile privitoare la anulare, dacă debitorul face la timp cererea ca ele să nu fie transcrise. Situația celui în drept nu devine prin aceasta mai desavantajoasă, de cât prin introducerea procedurii de anulare. Din contra trebuie să se presupună, că cel îndreptățit după cărțile funduare va fi probabil prin publicitatea, care o acordă procedura de rectificare, cu siguranță mai mult obligat să salveze interesele sale, decât prin procedura de anulare. Pentru apărarea drepturilor ipotecare și de prioritate e suficientă simpla anunțare în procedura de rectificare. Servituțiile stabilite prin cercetările făcute se vor înscrie după sarcinile trecute din oficiu.

În secția a doua se vor nota drepturile legate de corpul tabular, precum și servituțiile rurale, cari aparțin bunului dominant, și se vor executa toate înscrierile destinate pentru foaia de avere. Dacă într'o foaie de avere a bunului se află mai multe corpuri tabulare, această parte va fi destinată pentru toate corpurile tabulare fără deosebire.

Fascicola pentru corpuri tabulare rusticale, ale căror părți se află în mai multe comune cadastrale se va pune în cărțile funduare ale comunei în care se găsește partea principală; în caz de îndoielă e decizivă în această privință arătarea proprietarului. Dacă părțile constitutive ale unui corp tabular sunt situate în mai multe comune cadastrale, aceste se vor trece a parte după comune în prima secție a foii de avere. Numerele posturilor parcelelor vor începe din nou pentru fiecare comună. Înainte de enumerarea parcelelor se va pune numele respectivei comune și a judecătoriei.

La fel se va proceda și în cazul, dacă după înființarea cărților funduare mai multe corpuri tabulare, ale căror fascicole se află în diferite cărți funduare, se întrunesc într'un singur corp. În intervalul dela data întocmirii noilor cărți funduare, până la expirarea termenului fixat de legea din 25 Iulie 1871 f. l. i. No. 96 referitoare la rectificarea cărților funduare nu se poate efectua întrunirea de corpuri tabulare.

Pentru imobilele situate într'o comună cadastrală, aparținătoare corpurilor tabulare neintroduse în cărțile funduare a acestei comune se va întocmi un tablou și se va alătura la cărți. În acest tablou se vor arăta fasciculele cari cuprind aceste corpuri tabulare.

Înainte de înaintarea operatelor pentru introducerea procedurii de rectificare conform legii din

25 Iulie 1871 f. l. i. No. 96 se vor completa fascicolele referitoare la situația sarcinilor. La imobile, cu privire la care a fost condusă procedura pentru distribuirea sarcinilor, se vor trece în foaia sarcinilor rezultatele acestei proceduri; la celelalte imobile sarcinile din cartea funciară veche se vor trece în cărțile noi întrucât aceasta ar fi admisibil după starea acestei cărți. Servitutele noi constatate și alte drepturi de grezare se vor trece după sarcinile înscrise în cartea funciară de până acuma cu rangul dela data deschiderii cărții funciare fără a opri dobândirea unui rang mai favorabil.

Drepturile de petrol nu se vor introduce în nici un caz în cărțile funciare noi. Dacă privitor la un corp tabular, care este grevat cu drepturi de petrol n'a avut loc o procedură de repartizare a sarcinilor, instanța tabulară va conduce procedura conform dispozițiilor § 23 al legii din 9 Ianuarie 1907 f. l. i. No. 7 pentru înscrierea drepturilor de petrol în cartea de petrol, considerând rezultatul acestei proceduri la înscrierea sarcinilor corpului tabular respectiv în fascicola cărților funciare noi.

§ 23 al legii din 9 Ianuarie 1907 f. l. i. No. 7 dispune următoarele: Întrucât la intrarea în vigoare a acestei legi este trecut în cărțile funciare dreptul de a dobândi combustibili minerali și tertumine solide și lichide se va întocmi în cartea referitoare la petrol (Naftabuch) o fascicolă în următoarele condițiuni: Dacă după adeverința instanței miniere este constatată prezența de tertumine solide și lichide în terenul respectiv, se va forma o fascicolă de producțiune de petrol (Naftaproduktions einlage). Dacă însă după informațiunea instanței miniere se poate, după raporturile geologice, numai presupune prezența de tertumine solide și lichide în terenul respectiv se va întocmi o fascicolă de exploatare petrol (Naftaschurf-einlage). Declară instanța minieră, că prezența de tertumine solide și lichide nu e nici constatată, nici de presupus în terenul respectiv, se va nota în fascicolă că e neconfirmată.

Dacă pentru acordarea unei informațiuni din partea instanței miniere ar fi necesară o descindere la fața locului cel în drept va purta cheltuielile. Transcrierea înscrisurilor, referitoare la raportul de drept privitor la petrol, din cartea funciară se va executa după principiul, că dreptul de dobândire se prezintă cu un obiect imobil, fiind în cartea de petrol tratat ca drept de proprietate, că obligațiunea la prestarea ce se repetă, întrucât e rezervată pentru ele o ipotecă de cauțiune în tabulă, trece ca drept real în cartea de petrol, dacă cere cel îndreptățit și sunt de acord atât obligatul cât și creditorii înscrși pe dreptul de dobândire.

Sarcinile înscrise asupra imobilului în cartea funciară, care sunt înaintea dreptului de petrol, se vor transcrie în conformitate cu dispozițiile legii din 6 Februarie 1869 foaia leg. ii. No. 18 cu adaosul, că terenul de petrol garantează pentru sarcinile menționate în mod numai subsidiar în măsură ce creditorii nu vor fi satisfăcuți din imobil. În sensul § 8 al legii din 6 Februarie 1869 f. l. i. No. 18 poate proprietarul imobilului sau proprietarul terenului de petrol face plată creditorului unei creanțe ce urmează a fi transcrisă. Dacă proprietarul terenului de petrol a făcut plată, el este îndreptățit a cere creditorului cedarea dreptului său. Asupra modului de transcriere se vor asculta cei interesați. În baza rezultatului cercetărilor

și a debaterilor judecătoria va hotărâ asupra deslipirii tabulare a dreptului de dobândire dela dreptul de proprietate, asupra întocmirii fascicolei de petrol și înscrierilor ce vor fi de făcut, precum și asupra rectificării și radierii înscrierilor tabulare ce nu mai corespund.

Numerele fascicolelor noi se vor nota în însemnările asupra proprietății cadastrale (formular 17), în tabloul imobilelor, în tabloul posesorilor și tabloul caselor, anume în coloana „numărul fascicolei noi“.

Este un proprietar înscris în mai multe fascicole, se vor trece numerele respective lângă olaltă în tabloul numelor. Tot o dată se vor nota numerele tablourilor, care au fost întocmite după formularul VI al instrucțiunii din 8 Mai 1873 f. l. pr. No. 26 în tabloul imobilelor, precum și eventual în tabloul caselor.

Astfel nu va rămâne la tablourile menționate nici o parcelă, nici un număr de casă, nici o nume de persoane, la care să nu fie trecută fascicola sau numărul unui tablou.

Comunicarea modificărilor constatate oficiului de evidență al cadastrului

Toate modificările referitoare la datele cadastrului se vor trece în tabloul întocmit conform formularului 26 după comune, pentru a fi împărțit oficiului cadastral. La treceri se vor considera următoarele: Trecerea modificărilor se va executa în ordinea coalelor de posesiune, așa că se vor trece mai întâi modificările din însemnările numărul 1, după aceia din numărul 2 și mai departe. Fiecare modificare se notează numai odată, anume la însemnarea, în care a fost trecută dela început parcela. D. ex.: Se transcrie una parcelă dela însemnarea 14 la însemnarea 180, aceasta se va nota numai la însemnarea 14. Înscrisuri în coloanele 7 până la 11 se vor face numai, dacă modificarea constatată este imediat perceptibilă. Dacă de exemplu s'a schimbat numai posesorul, se va nota în coloanele 8 până la 10 numele și adresa noului proprietar, în coloana 12 schimbul proprietarului. Continuarea notării unui caz de pe o altă foaie sau pagină să se evite după putință. Tabloul se va alcătui în două exemplare și se va transmite oficiului cadastral înainte de ce va fi prezentat proiectul de carte funciară Curții de Apel.

Dacă pentru însemnarea modificărilor vor fi necesare mai multe foi, atunci ele vor fi numerotate și cusute la olaltă; pe pagina ultimă se va nota numărul foilor și se va iscăli nota.

Inginerul hotarnic va nota rezultatul cercetărilor făcute asupra modificărilor comunicate în rubrica „modul rezolvirii“ și va remite un exemplar comisariului ocupat cu întocmirea cărților funciare. Dacă rezultatul cercetărilor inginerului hotarnic n'ar corespunde datelor tabloului menționat, comisarul va comunica inginerului hotarnic, dacă se alipește rezultatului cercetărilor sau în care mod ar fi de înlăturat diferența. Indata ce se va fi stabilit un acord, inginerul hotarnic atașat comisariului tabular va însemna fără întârziere în hartă diviziunile și celelalte modificări în întinderea parcelelor.

Executarea tuturor modificărilor în cadastru funciar se va face în perioada lucrărilor de cancelarie. Chiar atunci când la cercetări nu vor fi constatate modificări referitoare la datele cadastrului, aceasta se va notifica inspectoratului cadastrului.

Foaia de proprietate

(§ 41 al Instrucțiunii din 8 Mai 1873 f. I. pr. No 26)

Foaia de proprietate va cuprinde drepturile de proprietate și în caz de coproprietate, cota acesteia. Dacă proprietatea e împărțită, se va trece ca proprietar numai proprietarul îndreptățit la utilizare, nu proprietarul direct, fiind că numai primul poate să exerciteze drepturile de proprietate. În foaia de proprietate se vor trece și acele limitări, cari îl privesc pe proprietarul înscris numai pentru persoana sa cu privire la libera administrare a averii. De aceasta se în și adnotațiunile minorității, curatelei, prelungirea puterii părințești sau tutelare, a declarației falimentului etc.

(§ 20 lit. a al legii generale funduare)

Limitările însă ale dreptului de a dispune asupra unui corp tabular sau o parte a sa privitoare la fiecare proprietar, nu se vor înscrie în foaia de proprietate, ci în foaia sarcinilor, notându-se în foaia de proprietate înscrierea din foaia sarcinilor.

Astfel de limitări sunt prohibițiile de vânzare și grevare, substituțiunile fideicomisare, donațiunea mortis cauza etc.

Foaia sarcinilor

(§§ 42-44 al Instrucțiunii din 8 Mai 1873 f. I. pr. No. 26)

Foaia sarcinilor se va compune din cel puțin două pagini. Foaia sarcinilor va conține toate drepturile reale, cari grevează un imobil, precum și drepturi câștigate asupra acestor drepturi reale, drepturile de de rescumpărare, de preemțiune, de chirie etc. Aceste drepturi se vor înscrie în foaia sarcinilor, fiind că privesc pe fiecare proprietar; se vor înscrie și acele limitări, cari îl împiedică pe creditorul ipotecar de a dispune asupra creanței sale ipotecare. Sunt necesare măsuri speciale de precauțiune la fasciculele, cari conțin mai multe corpuri tabulare ale unui proprietar, pentru a putea imediat cunoaște, la care corp tabular se referă o înscriere, și pentru a avea garanții suficiente spre înlăturarea confundărilor. Astfel dispune § 11 al legii pentru înființarea cărților funduare din Bucovina, că înscrierile pentru fiecare corp tabular să fie trecute în foaia de avere în spașuri deosebite în așa fel, ca fiecare corp tabular să se îngrijească cu o noțiune separată cu numeri de ordine, pe când înscrierile în foaia de proprietate și în foaia sarcinilor să se facă cu numeri de ordine adaugând la fiecare înscriere noțiunea întrebuintată în foaia de avere a corpului tabular pe care îl privește.

Pentru declarațiunile, cari au de obiect grevarea unui corp tabular, ce nu a fost încă într-o carte funduare se va deschide o foaie a parte cu inscripția „sarcini vechi“, dacă aceasta nu s'a făcut acum la întocmirea fasciculei cărții funduare. Pe această foaie se vor trece toate înscrierile cari se referă la sarcinile vechi declarate. La fel se va proceda dacă la cercetările locale se stabilește existența unei servituți, care grevează un corp tabular netrecut într-o carte publică.

Dacă la cercetările locale s'a stabilit în privința unui corp tabular înscris într-o carte funduare din nou o servitute, aceasta se va nota în foaia obicinuită a sarcinilor. Înscrierea unei servituți, ce ar fi de făcut după transcrierea din oficiu a sarcinilor, se va efectua numai la deschiderea cărții funduare, până atunci se va ține în evidență.

Sarcini vechi

Tratamentul sarcinilor vechi e regulat prin dispozițiuni speciale.

(§§ 7, 11, 12 și 13 al legii din 25 Iulie 1871 f. I. i. No. 96, § 39 al legii din 8 Martie 1873 f. I. pr. No. 26)

Din aceste dispozițiuni rezultă noțiunea „sarcini vechi“, tratamentul lor la întocmirea fasciculelor precum și felul și ordinea în care se vor înscrie servitutele stabilite la cercetări în fasciculele noi.

„Sarcini vechi“ sunt acele drepturi reale, care erau introduse pe un corp tabular încă înaintea întocmirii noilor cărți funduare; cu privire la corpurile tabulare cari n'au fost trecute într-o carte funduare sunt sarcini vechi și acele drepturi reale, cari au fost anunțate în procedura de rectificare în termen (§ 6) ca aparținând sarcinilor vechi. Nu vor fi considerate ca sarcini vechi acele sarcini, a căror înscriere a fost cerută după termenul fixat de § 5 al procedurii de rectificare, fără a cere înscrierea dreptului ca sarcină veche, sau care a fost dobândit după întocmirea noilor cărți funduare. Dacă corpul tabular pentru care se întocmește fascicola, au fost acum trecut în cărțile funduare existente se vor transcrie sarcinile trecute în ordinea lor din cărțile vechi în cărțile funduare noi. Servitutele stabilite cu ocazia cercetărilor se vor înscrie la deschiderea cărților noi în foaia de sarcini după sarcinile transcrise fiind că astfel de servitute devin numai prin înscriere drepturi și nu pot să primeze celor acum înscrise. Numai în cazul, când un corp tabular n'a fost trecut într-o carte funduare, se va alătura imediat la întocmirea fasciculei înaintea foii de sarcini o foaie cu inscripția „sarcini vechi“, în care se vor înscrie servitutele stabilite. Această foaie se va continua și în procedura de rectificare, dacă se vor anunța sarcini vechi. Tratamentul sarcinilor vechi în procedura de rectificare va fi de lămurit la discutarea acestei proceduri.

Transcrierea înscrierilor din cărți funciare

Înscrieri, cari se vor transcrie din oficiu din cărți funduare existente în fascicule non întocmite vor purta numerele de ordine în serie aritmetică. Această transcriere va cuprinde toate înscrierile, cari au fost efectuate înaintea închiderii fasciculelor cărții funduare care va fi scoasă din uz în total, sau în parte. Dacă la cercetările locale s'a convenit §§ 25 și 26 al legii din 8 Martie 1873 f. I. pr. Nr. 23 la divizarea unui corp tabular, înscrierile cari trebuie transcrise din oficiu și se referă la corpurile tabulare nou formate, vor fi transcrise în toate fasciculele cărților funduare. Tablourile de imobile și de persoane, dacă nu se mai pot întrebuinta cele existente, se vor întocmi după formularile prevăzute cu omisiunea rubricii pentru numerele coalelor de posesiune. În ori și ce caz se va lăsa un spașiu necesar, potrivit pentru executarea rectificărilor prin un timp mai îndelungat.

Complectările și rectificările acestor tablouri se vor efectua imediat după înscrierile în cărțile funduare cari le cauzează.

Dispozițiuni referitoare la rectificarea cărților funduare

(Legea din 25 Iulie 1871 f. I. i. Nr. 96; §§ 83 până la 88 al ordonanței Ministerului Justiției și Finanțelor din 11 Octombrie 1907 f. I. i. Nr. 243.)

Proiectul de cărți funduare poate, cu toate cercetările executate în procedura de întocmire, se

conțină inexactități de tot felul, pe lângă aceia că este incomplet în special cu referire la prevărea imobilelor, care încă n'au fost trecute într-o carte funduară. Așa fiind a fost întocmită pentru rectificarea proiectului tabular o procedură specială, procedura de rectificare conform legii din 25 Iulie 1871 f. l. i. Nr. 96.

Judecătorii (tabulare) vor avea îndătorirea, să lămurească populația în mod corespunzător asupra importanței și înțelesului procedurii de rectificare. Judecătorii se vor arăta prevenitoare față de părți, la luarea de informațiuni din cărțile funduare și operațiile de întocmire, precum și la dresarea proceselor verbale asupra anunțurilor și opozițiilor.

Curtea de Apel dispune introducerea acestei proceduri. Introducerea și executarea procedurii de rectificare referitoare la parcelele, cari sunt a se considera ca bun public fiind și trecute în tabloul anexat tablei, cari parcele însă sunt reclamate ca bun privat sunt de căderea instanței tabulare competente.

(Decizia Curții de Casație din 15 Februarie 1882 Nr. 1531, G. U. 9785.)

Punerea în aplicare a procedurii de rectificare e în competența instanței tabulare. Această procedură a fost în parte modificată prin dispozițiunile §§ 83—88 ai ordonanței Ministerului Justiției din 11 Octombrie 1907 f. l. i. Nr. 243, cari vor fi ținute în seamă la discutarea procedurii de rectificare.

Introducerea procedurii de rectificare, referitoare la o carte funduară nou întocmită nu poate fi împiedicată prin decizii de diviziune sau prin trimeri pe calea de judecată și prin urmare prin conducerea de procese de proprietate conform legii pentru corectarea cărților funciare din 11 Decembrie 1906 f. l. i. Nr. 246. Instanța tabulară va înainta proiectul de carte funduară nouă — îndată ce el va fi terminat pentru toată circumscripția judecătoriei sau cel puțin pentru o comună cadastrală — Curții de Apel, care va fixa data, cu care acest proiect va fi de considerat ca carte funduară și va dispune introducerea procedurii de rectificare. Introducerea acestei proceduri precum și data inaugurării cărții funciare noi se vor publica prin edict.

Acest prim edict în procedura de rectificare va indica teritoriul, pentru care a fost întocmit proiectul tabular, locul unde se va putea examina cartea nouă funduară și va conține lămurirea, că drepturi asupra imobilelor înscrise în cartea funduară pot fi numai prin înscriere în aceasta dobândite, limitate, transmise sau anulate. Sunt exceptate de la anunțurile în sensul §§ 7-a și 7-b ai legii din 25 Iulie 1871 f. l. i. Nr. 96 acele pretențiuni, cari au fost acuma cercetate în procedura conform legii din 11 Decembrie 1906 f. l. i. Nr. 246 și trimise pe cale de judecată, precum și acele drepturi de grevare, care au fost acum respinse în procedura pentru repartizarea sarcinilor.

Acest edict va conține provocarea la declarare a tuturor persoanelor, cari pe baza unui drept dobândit înaintea zilei de deschidere a noii cărți funduare, pretind modificarea introducerii referitoare la drepturile de proprietate sau posesiune, sau cari reclamă, ca drepturi de ipotecă, de servitute și alte drepturi potrivite pentru a fi înscrise în cărțile funduare dobândite de ei, se fie trecute ca aparținând vechii foi de sarcini, întrucât n'au fost acum la întocmirea noii cărți.

Declararea are așa dară de obiect modificări

în foaia de avere prin alipire sau deslipire, prin rectificarea de semnări imobilelor, sau prin unirea de corpuri tabulare, în foaia de proprietate prin înscrierea dreptului de proprietate, în ambele cazuri numai atunci, dacă sunt alinse drepturi private a unei a treia persoană în foaia de sarcini prin introducerea de drepturi de ipotecă, servituți și alte drepturi menționate în § 9 al legii din 26 Iulie 1871 f. l. i. No. 96. Așa fiind sunt inadmisibile declarațiunile, cari tind numai la modificări cadastrale, ca desemnarea culturii, delimitarea parcelelor, etc. Inadmisibile sunt și declarațiunile referitoare la pretențiuni de proprietate la un bun public, fiind că declarațiunea poate avea de obiect numai imobile aparținătoare unui corp tabular.

În practică nu se menține acest principiu totdeauna; se acceptă și declarațiunile referitoare la un bun public adnotându-se în foaia de avere a fascicolei pentru care este reclamată. Vor fi totdeauna de acceptat declarațiunile referitoare la drepturi legate de posesiunea unui bun, cari se vor exercita asupra unor parcele dintr'un bun public, fiind că astfel de drepturi sunt obiect de înscriere. Pentru declarațiunile se va fixa un termen de un an, până la un an și 6 luni, cu indicarea ultimei zile de călindar a termenului.

Dr. Vasile Boldur

fost Președinte al Curții de Apel Cernăuși

(Va urma.)

INFORMAȚIUNI

A apărut în editura Imprimeria Statului Chișinău sub titlul de „Codul Administrativ” un repertoriu de toate legile, regulamentele, decretele, jurn. Cons. de Minisiri, deciziile și circularele ministeriale cu modificările la ei, pentru uzul autorităților active de poliție și jandarmerie din întreaga România Mare. Întocmită în două volume de către doii I. D. Panaitescu director din Ministerul Justiției, V. Ionescu Dârzeu director din Min. de Interne și maiorul de jandarmi A. Panaitescu, cartea prezintă marea avantajă că este la zi ca repertoriu de legi, fiecare dintre autori împrumutând experiența profesională în sensul de a tipări o lucrare utilă atât pentru autorități cât și pentru oameni de legi din întreg cuprinsul țării. Tabla de materii ce însoțește ambele volume și indexul alfabetic din al II-lea, face lucrarea ușor de consultat. Prețul ambelor volume conținând la un loc peste 2200 pagini este de 400 lei și se pot procura dela dl I. D. Panaitescu director din Ministerul Justiției București, cărui doritorii i-se pot adresa direct sau prin revista noastră.

A apărut fascicula IV din Pr. civilă din Transilvania art. 427—568, comentată și tradusă de d. n. Dr. Ioan Pop președinte și P. Bălașiu consilier, ambii de la Curtea de Apel Cluj. Se poate procura dela autori sau dela Tipografia Cărților Funduare, Curtea de Apel Cluj. Lucrarea aceasta alcătuiește cel mai complex comentariu cu note și jurisprudențe sub fiecare articol și este indispensabilă aplicării codului civil austriac și legilor civile și comunale din întreg ținutul Ardealului și Banatului. Ne rezervăm o dare de seamă completă la apariția întregului volum.